

Chorin Ferenc halála.

Idősb Chorin Ferenc, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének és a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T.-nak elnöke, ma este 6 órakor, hosszas szenvedés után, 83 esztendőskorában meghalt. Nemesk a közgazdasági életben játszott nagy szerepet, hanem annak idején a politikában is. A gyászeselet, a megboldogult jelentőségéhez mérten, vezető helyen méltatjuk.

Chorin Ferenc betegsége ősszel kezdődött. Ekkor súlyos operáción esett át. A műtét sikerült és a beteg életereje és regenerálóképessége még az orvosokat is meglepte. A lábadozási idő elmúltával hivatalába is bejárt, jóllehet időről-időre voltak bizonyos gyengeségi rohamai. Karácsony előtt állapota hirtelen rosszabbra fordult, de a veszedelem nem látszott imminensnek. És jóllehet gyengeségi rohamai egyre sürűbben vették elő, remélték, hogy a higiénikus életmód, melyet folytat és a féltő gond, mellyel családja és környezete körülveszi, még huzamosabb ideig meghosszabbítja életét. Január közepe körül azonban állapota erősen súlyosodott, mindig többet aludt, mindig többet feküdt. Ennek következtében, nagy koránál fogva, tüdőgyulladás lépett föl, mire orvosai, közöttük kezelő orvosa, Dieballa tanár, lemondtak életéről. Halálát kiterjedt család, köztük fia, ifj. Chorin Ferenc dr., a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. vezérigazgatója és három asszonyleánya: Söpkéz Sándorné, Heinrich Antal dr.-né és Bendek László dr.-né gyászolja.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: Chorin Ferenc halála

Forrás:

Budapesti Hírlap

Bm

1925. I. 21.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Chorin Ferenc

Idő

1925

Személy

Temetése iránt még nem történt intézkedés. Valószínűen csütörtökön délután fogják temetni vagy a Gresham-palotában lévő Gyáriparosok Országos Szövetségéből, vagy a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. palotájából. A díszes temetésen a lipótvárosi apátplébános, Kovács Kálmán fogja az egyházi szertartást ellátni s úgy a GyOSz, mint a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. részéről beszédek fognak elhangzani.

Chorin Ferenc Aradon született 1842-ben. Szülővárosában kezdte közéleti pályafutását, ahol az egészen fiatal ügyvédet huszenkilenc esztendőskorában képviselővé választották. Első beszéde az igazságszolgáltatás reformjáról szól és élénk részt vesz a bünvádi perrendtartás novellájának előkészítő munkálataiban.

A következő év őszén hatvan képviselőtársával együtt az akkori politikai életet domináló gazdasági kérdések miatt, amelyek közé a bankkérdés s a fogvasztási adó problémája tartozott, kilép a szabadelvű pártból és Simonyi Lajos báróval együtt megalakítja a független szabadelvű pártot. 1876-ban a váltótörvény, az 1876. évi XXVII. törvények megalkotása foglalja őt le. Az új parlamenti ciklusban is tagja a képviselőháznak. A bankkérdés tárgyalására kiküldött bizottságban a kisebbség nevében ő az előterjesztett különvélemény előadója s részt vesz minden vitában, amely az akkori gazdaságpolitika kérdéseire vonatkozik. Mint az igazságügyi bizottság tagja, rendkívül nagyarányú tevékenységet fejt ki az új magyar büntető kódex megalkotásában. A boszniai okkupáció ügyében Szilágyi Dezsővel, Apponyival s a régi Deák-párt több kiváló tagjával együtt azoknak az álláspontján van, akik féltik a dualizmust, veszedelmesnek tartják

a monarchia sorsára azt az expansziót, amely a szláv elem megszorodása jelent s látlak, a mint a trianizmus gondolata előreveti árnyékát.

A büntető törvénykönyv életbeléptetésével kapcsolatban számos kérdés kerül szőnyegre a parlamentben, amely fontos szabadságjogokat érint. Kedves gondolata a kormányoknak a sajtó megrendszabályozása; homlokterbe kerülnek a perrendi reformok: sor kerül az igazságügy átszervezése során a királyi táblák decentralizációjára s Chorin Ferenc nevével mindenütt találkozzunk. Elsőnek szólal fel a katonai büntető törvénykönyv reformja érdekében is. Szóvá teszi, hogy a meglévő törvénykönyv az osztrák császári gondolat és az összmonarkia szolgálatában áll, nem ismeri el a magyar államot, sem annak intézményeit. 1881-ben választják be a Salgótarjáni Köszénbánya Rt. igazgatóságába, amelynek 1891-ben az élére kerül s a melyet azóta az ország egyik legnagyobb ipari vállalatává emelt. Ugyancsak az évben nagy figyelmet kelt az a beszéde, amelyben a magyar fogyasztási adórendszer egészen önálló kiépítését sürgeti. Oszlatlan sikere van annak a felszólalásának, amely 1883-ban tart

rosi háziyomda 1923

a zsidókérdésben s a melyben ezt a problémát a nagy liberális tradíciók szemszögéből, de erős nemzeti érzéssel ítéli meg.

1884-ben Aranyosmedgyesen választják meg; a választás után azonban kilép az egyesült ellenzékéből. 1886-ban tárgyalja a Ház a törvényhatóságokra és községekre vonatkozó törvényjavaslatokat. Nagyok a véleménykülönbségek a javaslatok körül. A vitában Chorin Ferenc a legfelsőbbrendű szempontokat képviseli s ellenzi, hogy a főispánoknak befolyásuk legyen a bírói kinevezéseknél, mint a hogy eredetileg az egyik javaslat tervezte. A Ház el is ejti ezt a paragrafust. 1885-ben a *mentelmi bizottság elnöke* lesz. Szilágyi Dezső minisztersége alatt, a ki vele intim és meleg barátságot tart, előadója a királyi táblák és főügyészségek decentralizációjára vonatkozó javaslatoknak.

Az igazságügyi reformok terén való működését az 1891—1896-os ciklusban a jogbiztosság és a polgári szabadságok elapítástevő bünvádi perrendtartás megalkotása foglalja le. Utóbb mint Szatmár városának képviselője, a melynek később díszpolgára, a bünvádi eljárásról szóló törvény életbeléptetésével kapcsolatos törvényhozási munkában veszi ki a részét megint mint előadó.

Az 1901. évi új választásokon nem lép fel s a következő esztendőttől kezdve, s mikor megalapítja a *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségét*, minden képességét, munkáját és egész idejét a Gyosz-nak szentelje, mely az ő vezetése alatt az ország egyik leghatalmasabb érdekképviselőtévé nőtte ki magát. 1903 januárjában a *főrendház tagjává* nevezik ki s mint főrend ettől kezdve a delegációban visz vezérszere-

pet. Rendkívül szívóssággal és energiával képviseli a delegáció bizottságaiban és plénumában a magyar ipar érdekeit, a melyet az osztrák ipar monopolisztikus helyzetével szemben a jogaihoz akar juttatni. Az osztrák nehézipar óriási ellentállást fejt ki Chorin Ferenc törekvéseivel szemben. A négy évig tartó küzdelem azonban mégis az ő felülkerekedésével végződik s mi a hadsereg és tengerészet részére történő szállításoknál a minket megillető pozíciókba jutunk. Mint politikus az alkotmánypárt tagjai között résztvesz a Fehérvár-kormány ellen szervezett nemzeti ellentállásban.

A monarchia politikai köreiben pedig a legnagyobb sulytal estek latba azok a beszédek, a melyekkel Bosznia és Hercegovina politikai helyzetének a tisztázását követelte s melyekben idejekorán figyelmeztette az illetékes tényezőket, hogy ennek a kérdésnek a rendezetlen volta válság esetén súlyos bonyodalmakra vezethet. Egy időben a trónörökösssel és a hozzá közel álló udvari és katonai körökkel kerül ellentétbe, mert a százezeres flottafejlesztés jelszavával szemben arra mulat rá, hogy a monarchia és a magyarság sorsa egy európai konfliktus esetén Galícia mezőin dől el, ezeket a száz milliókat tehát szárazföldi hadsereg, főképpen a tüzérség felszerelésére kell fordítani.

1

*

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége* elnökének, Chorin Ferencnek elhunytá alkalmából szerdán délben tizenkét órakor a Szövetség helyiségében igazgatósági ülést tart, melyen a gyászban való részvételét és a temetés módzatait beszéli meg.